

Lühiülevaade 2017. aasta valla eelarvest (variant II)

Vald kinnitas oma prioriteetid 2017. aastaks [eelarvestrateegias 2017–2021](#) mis võeti vastu 2016. aasta septembris. 2017. aasta eelarve eelnõu koostamisel muudeti eesmäärke ambitsioonikamaks. Põhjus seisneb AS Angerjas tegevuse laienemisega, mille tulemusel luuakse 100 uut töökohta, mis suurendab valla tulumaksu laekumist 0,2 mln eurot ehk 1,3% võrreldes 2016. aastaga.

2017. aastaks on vallas 3 prioriteeti:

- **Vald on konkurentsivõimeline tööandja:** haridusasutuste töötajate töötasu tõstmine.
- **Hariduse kättesaadavuse tagamine:** uute haridusasutuste loomine.
- **Jätkusuutlik eelarvepositsioon:** aastavahetuseks kogunenud likviidset vara ei kasutata tulevaste perioodide kulude katteks.

Põhitegevuse tulud¹

2017. aasta eelarves on planeeritud tulud 16 miljonit eurot. See on 0,5 miljonit eurot ehk 3% enam kui 2016. aasta eelarve täitmine.

- Eelarve tuludest 74% ehk 11,8 miljonit moodustab tulumaks (võrreldes eelmise aastaga kasv +2%)²
- Kaupade ja teenuste müügist kogutakse eelarvesse 10% ehk 1,6 miljonit eurot (+3%). Laekumise kasvu mõjutab eelkõige lapsevanemate osalustasu lasteaedades, mis on sõltuvuses Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud alampalgast (lasteaia osalustasu tõuseb 2017. aastal 55 eurole).
- Saadud toetused moodustavad eelarve tuludest 10%, ulatudes 1,6 miljoni euroni (+3%). Kasv on seotud Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud õpetajate alampalga tõusuga 950 euroni (vallas tõuseb õpetaja keskmine palk 2017. aastal ca 1 000 euroni).
- Muud tulud (maamaks, keskkonnatasud jms) moodustavad eelarve tuludest 6% ehk 0,96 miljonit eurot (+5%)

Põhitegevuse kulud³

2017. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse kulud 14 miljonit eurot. See on 0,3 miljonit eurot ehk 2% enam kui 2016. aasta eelarve täitmine.

Põhitegevuse kulud jaotuvad peamiselt kuue objekti vahel järgmiselt:

- **Lasteaed-põhikoolile** kulub 65% ehk 9,1 miljonit eurot ülalpidamiseks, kus toimub ühtlasi kõige suurem kasv (+10%).
 - Võrreldes 2016. aastaga suurenevad:
 - majandamiskulud 5,5 miljoni euroni (+5%) seoses Muraka kooli avamisega ja laste õpetamise kulude kasvuga teistes omavalitsustes, mis on seotud Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud kohamaksumuse piirmäära tõusuga (18% lastest käib mujal koolis);
 - personalikulud 3 miljoni euroni (+10%) seoses abitöötajate ja lasteaiaõpetajate palgatõusuga vastavalt 500 ja 700 euroni;
- **Teede- ja tänavate korrashoiuks** kulub 10% ehk 1,5 miljonit eurot (+3%). Kulud kasvavad tarbijahinnaindeksi võrra, tagades senise hooldustaseme säilimise;
- **Tänavavalgustusele** kulub 10% ehk 1,4 miljonit eurot (-29%). Kulude vähenemine on seotud LED-valgustite ülemineemisprojekti valmimisega;

¹ maksutulud, tulud kaupade ja teenuste müügist, saadavad toetused, muud tegevustulud

² sellist tähistust, võrdlemaks 2017. aasta eelarvet 2016. aasta eelarve täitmisega, kasutatakse dokumendis läbivalt

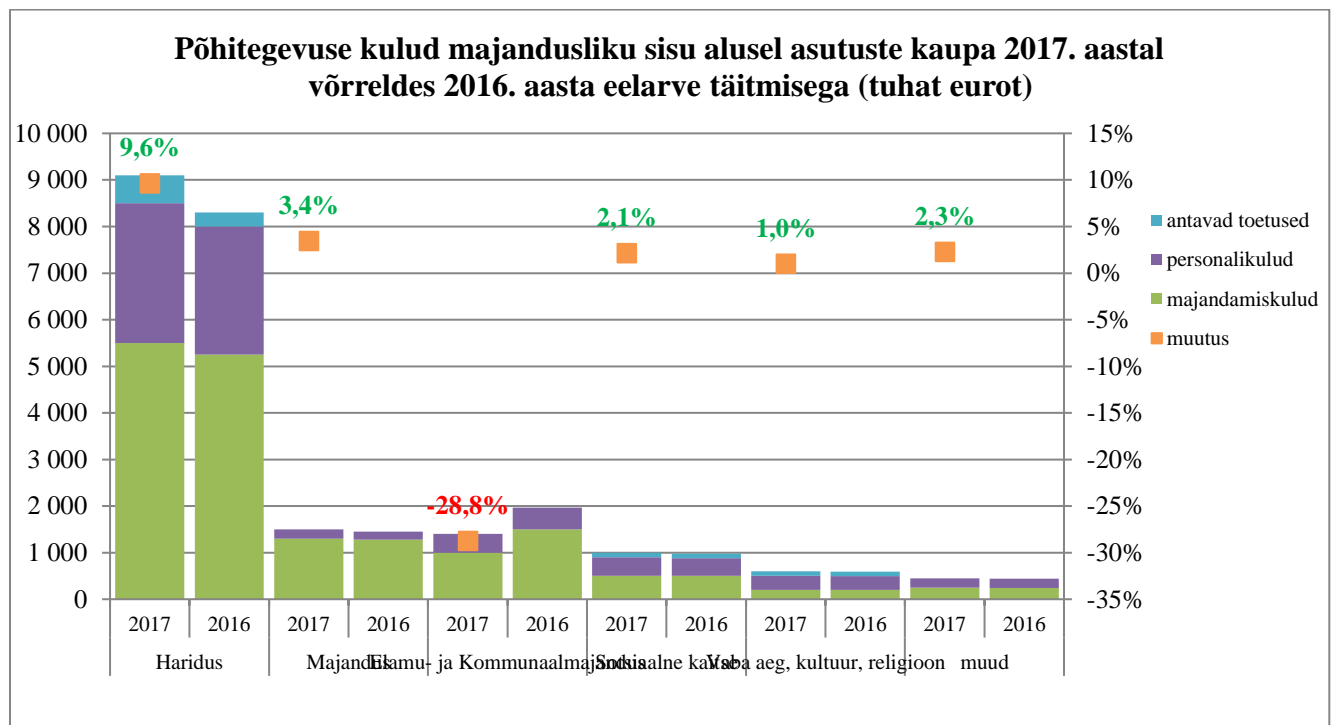
³ antavad toetused, muud tegevuskulud

NB! Kõik numbrid ja seletused on hüpoteetilised

- **Hooldekodule** kulub 7% ehk 1 miljon eurot (+2%). Kulude kasv kompenseerib vanurite ja puudega isikute hooldekodude kohamaksu hinnatõusu;
- **Kultuurimaja-raamatukogule** kulub 3% ehk 0,4 miljonit eurot (+4%).
- **Noortekeskusele** kulub 3% ehk 0,2 miljonit eurot (-2%). Kulude langus on tingitud hoone renoveerimistöödega saavutatud küttekulude vähenemisest;
- **Vallavalitsusele** kulub 2,5% ehk 0,4 miljonit eurot (+2%). Kulude kasvu põhjustab kõigi valla töötajate palgatõus;
- **Muud kulud**, mida ei ole võimalik eelpool toodud asutustega otseselt seostada, moodustavad 0,4% ehk 50 tuhat eurot. Suurim osa, ehk 80% kulub riskirühmade toimetuleku toetamiseks.

Majandamis- ja personalikulud tervikuna moodustavad 94% ehk 13 miljonit eurot, vähenedes 17%. Antavad toetused moodustavad 6% ehk 0,8 miljonit eurot, kasvades 62%. Kasv on põhjustatud lapsehoiuteenuse toetus tõusust 200 euroni kuus.

Põhitegevuse kulud asutuste kaupa 2017. aastal võrreldes 2016. aasta eelarve täitmisega (tuhat eurot)

Investeeringustegevus

2017. aasta eelarves on planeeritud investeeringukulud 4,6 miljonit eurot, mis on 6 miljonit eurot ehk 54% vähem kui 2016. aastal.

Investeeringud koosnevad:

- **Põhivara soetusest**, mis moodustab 60% ehk 2,75 miljonit eurot, vähenedes 66% seoses Vaarika asula tänavavalgustuse projekti valmimisega.
 - Suurimad investeeringuobjektid on:
 - Muraka kool 1,5 miljonit eurot (*sh toetus 450 tuhat eurot*);
 - Mustika asula veemajandusprojekt 0,75 miljonit eurot (*sh toetus 125 tuhat eurot*);
 - Maasika hooldekodu 0,65 miljonit eurot (*sh toetus 125 tuhat eurot*);

NB! Kõik numbrid ja seletused on hüpoteetilised

- **Antud laenust** 1,65 miljonit eurot valla tütarettevõttele OÜ Viplala Soojus kaugkütte torustiku renoveerimiseks;
- **Intressikuludest** 0,2 miljonit eurot, suurenedes (+5%) seoses Muraka kooli ehituseks võetud uue 1 miljoni euro suuruse laenu lisandumisega.

Investeeringute ellu viimiseks võetakse 1 miljon eurot laenu, mis suurendab valla **netovõlakoormust** (kohustused miinus likviidne vara) 65%-le põhitegevuse tuludest ehk **10,4 miljoni euroni**. Seaduse kohaselt on valla ülempiiriks 67%, mis tähendab, et võimalused täiendavalt laenu võtta on piiratud ning investeeringute elluviimine sõltub saadavatest toetustest, põhivara müügist ja jooksva aasta omafinantseerimisvõimest.

Käesoleval aastal on valla **omafinantseerimisvõime** ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe **2 miljonit eurot** ehk 12,5% põhitegevuse tuludest, millest 1,3 miljonit eurot suunatakse investeeringuteks, 0,2 miljonit eurot intressikulude ja 0,45 miljonit eurot laenumaksete katteks.

Põhivara müügist teeniti täiendavalt **2 miljonit eurot**, millest 1,6 miljonit eurot suunatakse investeeringuteks ja 0,4 miljonit eurot likviidsetesse varadesse.

Likviidsete varade maht suureneb 450 tuhande euro võrra, ulatudes **0,7 miljoni euroni** ehk 4% põhitegevuse tuludest. Eesmärk on seda taset hoida ka järgnevatel aastatel, et säilitada maksevõime.